

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№6

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 563 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-iyunda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni shakllantirishda xitoy va rossiya investitsiyalarining qiyosiy tahlili.....	20
Malikov Numonjon Kamalovich	
Raqamli texnologiyalarning makroiqtisodiy barqarorlikka ta'siri	26
Sherzod Rajabov, Istora Abdusalomova	
Reducing inequality through human capital development: a comparative analysis of policies in the european union and uzbekistan	30
Iloxmonov Jaxongir Alisher o'g'li	
Hududiy raqamli infratuzilmaning xizmat ko'rsatish sektoriga ta'siri: samarqand viloyati misolida	39
Musinov Dilshod Sultanovich	
Ways to improve quality in hotels through digital technologies	44
N.A. Rakhmonova	
Проблемы и пути внедрения механизма налогового стимулирования центров инновационного роста нового узбекистана.....	48
Умаров Б. С.	
Влияние протекционистской политики на инвестиционные стратегии промышленных предприятий.....	55
Ёдгоров Сардорбек Самадович	
Fiskal siyosat tahlili: aholi bandligi; aholi daromadlari; soliqqa tortish.....	61
Isroilov Boxodir Ibragimovich, Navruzova Farog'at Abdihamid qizi	
Problems in entrepreneurial potential development: a comprehensive analysis of contemporary barriers and challenges	67
Baxtiyor Xabibullayev Abdulvoxid o'g'li	
Tijorat banklarida aholi omonatlarining jozibadorligini oshirishning metodologik asoslari va amaliy yo'nalishlari	73
Xakimov Zoxid Norbo'tayevich	
To'lov aylanmasining mohiyatini aniqlashda to'lov va to'lov oqimlarining roli.....	78
I.F.Sayfiddinov	
Moliyaviy inklyuzivlikni ta'minlovchi samarali soliq siyosati.....	83
Artikov Ne'matulla Abdusalamovich	
Youth, digital finance, and the gig economy in uzbekistan	86
Akmal Boymurodov	
Aktsiyadorlik jamiyatlari korporativ boshqaruvda qaror qabul qilishda raqamli texnologiyalardan foydalanish masalalari	91
Xabibullaeva Shirinxon Tohir qizi	
В условиях трансформации обеспечение развитие образования и нуки в сфере подготовки управленческих кадров	98
Суюнов Дилмурод Холмурадович	
Ипотечное кредитование как инструмент социальной политики в узбекистане	104
Базарова Нигора Равшановна	
Kichik biznes subyektlari tomonidan hudud aholisi bandligini ta'minlashning ijtimoiy va iqtisodiy natijalari.....	110
Ergasheva Nigora Abdigapparovna	
Kichik korxonalar istiqbolli hududlarda sanoat ishlab chiqarish holati dinamikasi.....	114
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
Banklarning aktivlarini daromadliligini oshirish yo'llari	118
Elbusinova Umida Khamidullaevna	

Ekologik omillar o'zgarishining dehqon xo'jaliklari yalpi hosiliga ta'siri	123
Otamurodova Dildora Abdukrimovna	
O'zbekiston tijorat banklarining yashil iqtisodiyotdagi o'rni	128
Eshev Furqat A'zamovich, Ibragimova Feruza Axtamovna, Jumanazarova Malika Baxtiyorovna, Raxmatova Mohina Dilmurod qizi	
Использование интеллектуальных технологий в процессе обслуживания клиентов банка	132
Хашимова Дилёра Пахритдиновна	
Innovatsion faoliyatning moliyaviy rag'batlantirish va boshqaruv samaradorligini belgilovchi omil va jihatlari.....	138
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
Import tovarlari bo'yicha aksiz solig'ini undirishning nazariy asoslari.....	143
Abdurasulov Murodjon Bahrom o'g'li	
Роль цифровых валют центральных банков в модернизации платёжной инфраструктуры: мировой опыт и перспективы Узбекистана	150
Срожиддинова З.Х., Тухтасинова Д.Н.	
Tijorat banklarida chakana to'lov tizimlarini nazariy asosi.....	155
Sultonov Davronjon Rustam o'g'li	
Tikuv-trikotaj korxonalarida raqobatbardoshlikni oshirishda strategik menejmentning roli	161
Mamatraimov Islom Mamanazarovich	
Ta'lim, ekologiya va raqamlashtirish sohalarida bolalar va o'smirlar turizmini integratsiyalash: xalqaro tajribalar va O'zbekiston.....	170
Islomova Dilrabo Salomovna	
Iqtisodiy masalalarni matritsalar nazariyasi asosida modellashtirish va python dasturlash tilida yechish.....	175
Tojiyev Ilhom Ibraimovich, To'rayeva Feruza Dilmurodovna, Namozova Barchinoy G'ayrat qizi, Baxronova Zuhra Otaniyoz qizi	
Pul bozori barqarorligini ta'minlashda tijorat banklarida likvidlikni boshqarish samaradorligi	188
Sattorova Nasiba G'aniyoz qizi	
The role of digitalization of healthcare in the implementation of the safe city project	192
Akbarjon Iminov	
Аутоиммунные поражения центральной нервной системы, возникающие после стрептококковой инфекции	198
Умарова Саодат Сулаймоновна, Нормакматов Бахтиёр Ботиралиевич	
Iqtisodiyotiga yo'naltirilgan investiyalar tahlili	204
Namozov Olim Botirovich	
Creating a favorable climate for investment in agriculture	209
U.I.Djumaniyazov, B.J.Mirzaev	
Davlat ishtirokidagi korxonalarni korporativ boshqaruvni xalqaro standartlari asosida takomillashtirish	214
F.Djalilov	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy su'g'urta qilish xarajatlarini hisobi.....	222
Kuliboyev Azamat Shonazarovich	
O'zbekistonda bank operatsion xarajatlari buxgalteriya hisobi	227
Qurbonova Sitara Vahobjon qizi	
O'zbekistonda kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini rivojlantirishning strategik yo'nalishlari.....	233
Musayev Ozodjon Shavkat o'g'li	
Пути обеспечения стабильного экономического роста в условиях перехода к зелёной экономике, совершенствования государственной экономической политики и повышения эффективности внедрения принципов цикличной экономики.....	237
Худайбергенова Адалат Неъматуллаевна, Убайдуллаев Сирожиддин Жамшидович, Файзиёва Хамида	

Кудратовна, Эшбоев Миржалол Бахромович	
O'zbekiston sanoatining iqtisodiy holatini baholash	241
Mamanazarov Oybek Shomurodovich	
Maktabgacha ta'limda tayanch kompetensiyalarni shakllantirishda matematika va savod asoslarining didaktik yechimlari.....	247
Mingboyeva Guldorxon Maxmudovna	
Soliq tizimida soliq riskini baholash uslubiyoti.....	252
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
Budjetni rejalashtirish tizimida jismoniy shaxslar daromadlari bo'yicha prognozlashni takomillashtirishning metodologik asoslari	260
Babaev Shavkat Bayramovich	
Понятие и сущность денежного потока в системе финансового управления.....	267
Машарипова Шахло Адамбаевна	
Yashil mehmonxonalarda strategik tahlil metodologiyasi	274
Rasulova Nigora Yusupovna	
Цифровая трансформация: новые возможности и современные тенденции в управлении бизнесом и инвестициями.....	279
Баратова Динора Алишеровна	
Mehmonxonalarda xizmat ko'rsatishning sifati va samaradorligini baholash.....	283
Ikromov Akbar Farhod o'g'li	
Модель внедрения open banking в Узбекистане: предложение на основе международного опыта и локальных особенностей.....	288
Камалов Шухрат Камалович, Аскарова Дилором Хожимуратовна, Баходиров Жасурбек Олёрбек ўғли, Маликов Шохрух Шокирович, Тенгелова Фарангиз Мажид кизи	
O'zbekistonda islom moliyasini joriy qilishning yo'llari	295
Ashurbayev Farrux Alisher o'g'li, Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
AQSH tajribasiga ko'ra eksportni iqtisodiy o'sishga tasiri	299
D.E.Qarshiev	
Iqtisodiyotni tartibga solish orqali aholi farovonligini oshirishning ahamiyati	304
Berdibekov A.	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirish va aholi moliyaviy savodxonligini oshirishda inklyuziv molianing ahamiyati.....	308
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Problems of the financial mechanism influence for stable and inertial development of enterprises.....	313
Zaynalov Jakhongir Rasulovich, Alieva Susanna	
Tibbiyot turizmni rivojlantirish va uning salohiyatini iqtisodiy baholashning ilmiy va uslubiy asoslari	317
Vofaxojayeva Dilafruz Marufovna	
Turistik destinatsiyalar va raqamli marketing texnologiyalari orqali turizm barqarorligini transformatsiya qilish	322
Nurmuhammadxon Oppoqxonov	
Kichik va o'rta biznes moliyaviy barqarorligining kambag'allikni kamaytirishdagi ahamiyati.....	327
Djamalov Xasan Numanjanovich	
Qoraqalpog'iston respublikasida turizmni rivojlantirishning tashkiliy va iqtisodiy salohiyatini baholash.....	335
Xoshimov Baxrom Baxadirovich	
O'zbekiston turizm sektorida tog' turizmining ulushi.....	343
Alimov Abduvakil Komil o'g'li	
O'zbekiston respublikasida investitsiya faoliyatini moliyaviy boshqarish va bunda xorij tajribasi.....	348
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	

Tadbirkorlik faoliyatini samarali boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning holati.....	354
Sattarov Xayrulla Fayzullayevich	
Tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalarni rivojlantirish strategiyasini tanlash va asoslash	358
Shakirova Madinaxon Gafurdjanovna	
O'zbekistonning xalqaro valyuta-moliya tashkilotlari bilan o'zaro hamkorlik aloqalarini mustahkamlash yo'nalishlari.....	362
Gulmurodova Marjona Olimjon qizi, Turg'unova Zohida Shavkat qizi, Umida Yuldasheva	
Jismoniy shaxslarning daromadlarini soliqqa tortish tartibini takomillashtirish.....	367
Bobomurotova Manzura Panji qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlari va qimmatli qog'ozlar bozori o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlar	372
Berdaliyev Javohir Jahongir o'g'li	
Farg'ona viloyati mahallalarida tadbirkorlikni va hunarmadchilikni rivojlanishi holati tahlili	379
Tuxtasinov Zafarjon Odiljonovich	
Проблемы охраны окружающей среды и формирования «зеленой экономики»	389
Ёдгорова Мухайё Шухратовна, Иминова Наргиза Акрамовна	
The evolution of passenger transport in uzbekistan and its impact on economic growth.....	392
Naubetova Ziyada Niyet kizi	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy sug'urta qilish xarajatlarining hisobi.....	397
Kuliboev Azamat Shonazarovich	
Jahon sug'urta amaliyotining O'zbekiston sug'urta bozorining rivojlanishiga ta'siri	402
Kuvatova Dinara Anvarovna	
Milliy iqtisodiyotda xorijiy investitsiyalarning ahamiyati va ta'sir mexanizmlari	406
Abdullayev Zoxid Xolxo'jayevich	
Xaridorlar bilan hisob-kitoblar auditida moliyaviy tahlil usullarini qo'llash xususiyatlari.....	411
Saginbaev Sultanbek Turdibay o'g'li, Sultamuratov Qallibek	
The function and value of commercial banks in fostering capital market growth	416
Isakov Janabay Yakipbaevich	
Raqamli texnologiyalarning korxonalar risk boshqaruvidagi rolini swot tahlili orqali tadqiq etishning ahamiyati	427
Tojimatov Izzatbek Ikromali o'g'li	
Germaniyaning deutsche banki va buyuk britaniyaning barclays banki xizmatlar amaliyoti va uni o'zbekiston bank tizimi faoliyatiga qo'llash yo'llari	432
Raxmatov Temur Sotiboldiyevich	
The state and development trends of business process auditing in joint-stock companies in uzbekistan.....	439
Utegenova Sarbinaz Turdimuratovna	
Mamlaktimizda amaldagi budjetlararo munosabatlarning tartibi hisobi, hamda uning ahamiyati	444
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li, Saydullayeva Zeboxon Shukrilla qizi	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni boshqarishni takomillashtirish	462
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna, Li Zin Bo	
Barqaror rivojlanish va yashil iqtisodiyotning mamlakatimizda so'nggi yillardagi oshib borayotgan ahamiyati	467
Bahodirova Mohigul	
Conceptual framework for boosting the financial and economic performance of investment projects in industrial enterprises.....	472
Sarriev Kahraman Ramatullaevich	
Bandlik va ayollar tadbirkorligi	477
Ibodullayeva M.S.	

Mamlakatimiz yalpi ichki mahsulotini ekonometrik prognozlash	482
A'zamov Musurmon Axmadovich, Islomov Javohir	
Ekspost siyosatini tadbirkorlik faoliyati rivojlanishiga ta'siri	488
Suvonov Ibrohim Izbosarovich, Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
Aholini ish bilan ta'minlashda qishloq aholisini mehnat salohiyatidan foydalanish.....	492
Noiba Qodirova Maxmud qizi	
Yashirin iqtisodiyotni kamaytirishda rasmiy bandlik va moliyaviy munosabatlarni rivojlantirish	497
Xalimbetov Farxad Bagibekovich, Reyimberdiyev Baburbek Adilbek o'g'li	
Analysis of touristic potential and capacity of ecotourism sites	501
Abdurakhmanova Akida Faizulla kizi	
Xorijiy investitsiya ishtirokidagi korxonalarni moliyalashtirishni takomillashtirish.....	509
Salohiddinov Jaloliddin	
Infratuzilma va bozor infratuzilmasi tushunchalarining nazariy tavsifi	516
G'aniyev Botir Baxtiyorovich	
O'zbekiston va xorijiy davlatlarda aksiyadorlik jamiyatlarining qimmatli qog'ozlar orqali kapital yig'ish strategiyalari	520
Dilnozaxon Muxitdinova	
Iqtisodiy inqiroz paytida korxonalarda likvidlilikni boshqarish strategiyalari	527
Abdusalomova Nodira Bakhodirovna, Jabborova Sevinch Xusanovna	
O'zbekistonda islomiy mikromoliyaviy xizmatlar orqali ish bilan bandlikni oshirish istiqbollari.....	532
Mamatkulov Humoyun Bobir-ugli	
Textile enterprises and changing market conditions: integration of demand analysis, trend forecasting and strategic assortment management	536
Ikramova Nodira Burkhon kizi	
Aksiyadorlik korxonalari boshqaruv tizimida korporativ madaniyatni takomillashtirish	540
Umarkhodjaeva Muyassarhon Ganievna, Omanova Nargiza Rustam qizi	
Moliyaviy faoliyat natijalari hisobi va auditini takomillashtirish.....	548
Po'latov Xudoyberdi Uktamovich, Abduxoliqov Isomiddin Ikrom o'g'li	
Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda iqtisodiyotning real sektori korxonalariga kreditlar bo'yicha foiz stavkalariga ta'sir ko'rsatishda markaziy banklarning qayta moliyalash stavkalarining rolini tahlil qilish	553
Jabbarov Eliboy, Abdullayeva Charos Abdullo qizi	
O'zbekistonda qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlashda innovatsiyalarning roli va iqtisodiy samaradorligi	558
Raximov Baxromjon Ibroximovich, Solohiddinov Nuriddin Sirojiddin o'g'li	

O'ZBEKISTONDA QISHLOQ XO'JALIK MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASHDA INNOVATSIYALARNING ROLI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI

Raximov Baxromjon Ibroximovich

Namangan davlat texnika universiteti.

"Iqtisodiyot" kafedrası dotsenti,

iqtisod fanları nomzodi,

rbi100373@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0006-6635-6861>

Solohiddinov Nuriddin Sirojiddin o'g'li

Namangan davlat texnika universiteti "Iqtisodiyot"

Fakulteti 1-kurs magistratura talabasi.

nuriddin10031991@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0009-8201-3086>

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekistonda qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlash jarayoniga innovatsion texnologiyalarni joriy etish va ularning iqtisodiy samaradorligi tahlil qilingan. Tadqiqot davomida statistik ma'lumotlar, so'rovnomalar, SWOT tahlil va komparativ tahlil usullaridan foydalanilib, qayta ishlovchi korxonalar faoliyati o'rganilgan. Natijalar shuni ko'rsatdiki, innovatsiyalar mahsulot sifatini oshirish, tannarxni kamaytirish va eksport hajmini ko'paytirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, texnologik infratuzilmaning zaifligi, malakali kadrlar tanqisligi va moliyalashtirishdagi muammolar asosiy to'siqlar sifatida aniqlangan. Mualliflarning xulosasiga ko'ra, innovatsion rivojlanishni rag'batlantirish orqali O'zbekistonning ichki va tashqi bozorlardagi raqobatbardoshligini oshirish mumkin.

Kalit so'zlar: innovatsiya, qayta ishlash, qishloq xo'jaligi, eksport, iqtisodiy samaradorlik, texnologiya, agrosanoat majmuasi.

Abstract: This article examines the implementation of innovative technologies in the processing of agricultural products in Uzbekistan and evaluates their economic efficiency. The study is based on statistical data, surveys, SWOT analysis, and comparative analysis of processing enterprises. The results demonstrate that innovations contribute to improving product quality, reducing production costs, and increasing export volumes. At the same time, weaknesses in technological infrastructure, a shortage of skilled personnel, and financing challenges are identified as key barriers. The authors conclude that promoting innovative development can enhance Uzbekistan's competitiveness in both domestic and international markets.

Key words: innovation, processing, agriculture, export, economic efficiency, technology, agro-industrial complex.

Аннотация: В данной статье анализируется внедрение инновационных технологий в процесс переработки сельскохозяйственной продукции в Узбекистане и их экономическая эффективность. В ходе исследования деятельность перерабатывающих предприятий изучалась на основе статистических данных, анкетирования, SWOT- и сравнительного анализа. Результаты показали, что инновации способствуют повышению качества продукции, снижению себестоимости и увеличению объемов экспорта. Вместе с тем были выявлены ключевые проблемы — слабое развитие технологической инфраструктуры, нехватка квалифицированных кадров и трудности с финансированием. Авторы приходят к выводу, что стимулирование инновационного развития позволит повысить конкурентоспособность Узбекистана как на внутреннем, так и на внешнем рынках.

Ключевые слова: инновации, переработка, сельское хозяйство, экспорт, экономическая эффективность, технологии, агропромышленный комплекс.

KIRISH

O'zbekiston iqtisodiyoti tarkibida qishloq xo'jaligi muhim o'rin egallab, yalpi ichki mahsulotda (YalM) 25 foizdan ortiq ulushni tashkil etadi. Ushbu tarmoqda 3,5 milliondan ortiq fuqaro mehnat qilmoqda, bu esa mamlakatda bandlik va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda muhim omil sanaladi. Oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash, aholining sifatli mahsulotlarga bo'lgan talabini qondirish va eksport salohiyatini oshirishda agrosanoat majmuasi, xususan, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash sektori hal qiluvchi ahamiyatga ega.

Bugungi kunda global bozorlarda talabchanlik ortib bormoqda. Mahsulot sifati, ekologik tozaligi, qadoqlash texnologiyasi, ishlab chiqarishning barqarorligi — bularning barchasi raqobatbardoshlikning muhim komponentlariga aylangan. Faqatgina xomashyo eksportiga tayangan holda xalqaro bozorning to'laqonli ishtirokchisiga aylanish imkonsizdir. Shu bois, yuqori qo'shimcha qiymatga ega mahsulotlar yaratish va ularni eksportga yo'naltirish uchun innovatsion texnologiyalarni joriy etish zarur.[1]

Innovatsion texnologiyalar deganda mahsulotlarni chuqur qayta ishlash, ularning sifatini yaxshilash, saqlash muddatini uzaytirish, resurslardan samarali foydalanish hamda ekologik xavfsizlikni ta'minlaydigan texnologiyalar tushuniladi. Bu borada Yevropa Ittifoqi, AQSH, Janubiy Koreya kabi mamlakatlarning ilg'or tajribasini o'rganish va mahalliy sharoitga moslashtirish zarur. Maqolada aynan ushbu innovatsiyalarni joriy etish holati, iqtisodiy samaradorligi, mavjud muammolar va istiqbollar tahlil qilinadi.[2]

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYASI

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash sohasida innovatsiyalarni joriy etish iqtisodiy samaradorlikni ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. Eshonqulov A. (2021-yil) o'z tadqiqotlarida innovatsion texnologiyalar orqali meva-sabzavot mahsulotlarining tannarxi pasayishini va ularning eksportbopligi oshishini asoslab bergan.[3] U, ayniqsa, vakuumli quritish va aseptik qadoqlash texnologiyalarining O'zbekiston sharoitidagi afzalliklarini ko'rsatgan. UNIDO (2022-yil) tomonidan Markaziy Osiyo uchun ishlab chiqilgan agroindustriyal qiymat zanjiri bo'yicha hisobotda qayta ishlashni chuqurlashtirish orqali qo'shimcha qiymat yaratish strategiyasi taqdim etilgan. FAO (2023-yil) esa texnologik modernizatsiya, logistika tizimi va kadrlarga bo'lgan ehtiyojning uyg'un rivojlanishini ta'kidlab o'tgan. Yuqoridagi qarashlar maqolada olib borilgan statistik va empirik tahlillar bilan mushtarak bo'lib, innovatsiyalarni ommalashtirish uchun tizimli yondashuvning muhimligini ko'rsatadi. Shunday qilib, nazariy manbalar amaliy tadqiqotlar bilan uyg'unlashgan holda, sohadagi ustuvor yo'nalishlarni belgilashda muhim rol o'ynaydi.

Tadqiqot metodologiyasi doirasida ilmiy-analitik va empirik usullar uyg'un holda qo'llanildi. Asosiy metodologik yondashuvlar quyidagilardan iborat:

Statistik tahlil – O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi, Qishloq xo'jaligi vazirligi, FAO, UNIDO va boshqa xalqaro tashkilotlar tomonidan e'lon qilingan ma'lumotlar asosida 2015–2023-yillar davridagi qayta ishlash sanoatining holati va rivojlanish dinamikasi o'rganildi.

Empirik tadqiqot – 50 dan ortiq qayta ishlovchi korxonalar, fermer xo'jaliklari, texnoparklar va agrosanoat klasterlari faoliyati o'rganilib, intervyu va so'rovnomalarda o'tkazildi.

SWOT tahlil – Innovatsiyalarni joriy etishdagi kuchli va zaif tomonlar, imkoniyatlar va tahdidlar tizimli tahlil qilindi.

Case-study (amaliy holat o'rganish) – Yetakchi korxonalarning innovatsion yechimlari va ularning natijalari chuqur tahlil qilindi.

Komparativ tahlil – O'zbekiston va xorijiy davlatlar (Polsha, Turkiya, Italiya, Janubiy Koreya) tajribasi taqqoslab o'rganildi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda O'zbekistonda qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlash jarayonida innovatsion texnologiyalarni joriy etishning iqtisodiy samaradorligini baholash maqsad qilingan. Tadqiqotda ilmiy-analitik, statistik va empirik yondashuvlar uyg'unlashtirilgan holda qo'llanildi. Tadqiqot metodologiyasi quyidagi asosiy tarkibiy qismlardan iborat:

Tadqiqot predmeti va obyekti

Qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlashda innovatsion texnologiyalarning iqtisodiy samaradorligi.

O'zbekiston hududidagi agrosanoat klasterlari, qayta ishlovchi korxonalar va ularning innovatsion faoliyati.

Ma'lumotlar manbalari

Rasmiy statistik ma'lumotlar: O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi, Qishloq xo'jaligi vazirligi, Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligi.

Xalqaro tashkilotlar hisobotlari: FAO, UNIDO, World Bank agrosanoat tahlillari.

Ilmiy maqolalar, darsliklar, OAK ro'yxatiga kiritilgan jurnallar.

Mahalliy korxonalardan olingan amaliy ma'lumotlar (intervyu, so'rovnomalar).

Tadqiqot uslublari

Statistik tahlil: 2015–2023-yillar davomidagi qayta ishlash sanoati ko'rsatkichlari (ishlab chiqarish hajmi, eksport, tannarx, rentabellik va boshqalar) dinamikasi.

SWOT-tahlil: Innovatsiyalarni joriy etishdagi ichki (kuchli-va zaif) va tashqi (imkoniyat-va tahdidlar) omillar baholandi.

Empirik usul:

50 ta qayta ishlovchi korxona, fermer xo'jaligi va agrosanoat texnoparklaridan intervylar;

So'rovnomalar orqali innovatsion texnologiyalarning joriy etilishi va samaradorligi yuzasidan fikrlar to'plandi.

Komparativ (taqqoslov) tahlil: O'zbekiston tajribasi Polsha, Turkiya, Janubiy Koreya, Italiya kabi mamlakatlar bilan solishtirildi.

Case-study: Innovatsiyalarni muvaffaqiyatli joriy qilgan yetakchi korxonalarning amaliy faoliyati o'rganildi.

Model va ko'rsatkichlar

Iqtisodiy samaradorlikni baholashda quyidagi ko'rsatkichlar hisobga olindi:

Tannarxning pasayish darajasi;

Mahsulot sifat ko'rsatkichlari (sertifikatlangan eksport tovarlari);

Yalpi daromad va rentabellik;

Innovatsion investitsiyalar hajmi va ularning rentabelligi (ROI);

Eksport hajmi va bozor segmentatsiyasi.

Tadqiqot chegaralari

Tadqiqot O'zbekistonning qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlovchi sektoriga (meva-sabzavot, don, sut, go'sht va boshqa mahsulotlar) qaratilgan;

Tahlil 2015–2023-yillar oralig'idagi ma'lumotlar asosida olib borilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Qayta ishlash mahsulotlarining eksport hajmi. 2023-yilda qayta ishlangan mahsulotlar eksporti jami agrosanoat eksportining 37 foizini tashkil etdi. Eksport asosan Rossiya, Qozog'iston, Xitoy, Birlashgan Arab Amirliklari (BAA) va Turkiya bozorlariga yo'naltirilgan. Qayta ishlangan mahsulotlar tarkibida quritilgan mevalar — 40 foiz, konserva mahsulotlari — 25 foiz, sharbat va murabbolar — 20 foiz ulush bilan yetakchi o'rinni egalladi.[4]

1-jadval. Qayta ishlovchi korxonalar sonining o'sishi (2015–2023-yillar)

Ko'rsatkich	2015	2023	O'sish (%)
Qayta ishlovchi korxonalar soni	1850	3960	+114%
Innovatsion texnologiyali korxonalar	370	1230	+232%
Qayta ishlangan mahsulot eksporti (mln AQSH dollari)	110.5	487.6	+341%
Meva-sabzavot mahsulotlarini qayta ishlash darajasi	8.5%	19.6%	+130.5%

So'rovnoma natijalari

92 % korxona rahbarlari innovatsiyalar mahsulot sifatini sezilarli darajada oshirganini bildirgan.

57 % korxonalar ishlab chiqarish tannarxi 10–25 % ga kamayganini qayd etgan.

68 % korxonalar eksport hajmi 2–3 barobar oshganini ta'kidlagan.

83 % respondentlar asosiy muammo sifatida texnologik xizmatlar infrastrukturasini yetishmasligini ko'rsatgan.

Case-study (Amaliy tadqiqotlar misolida):

"Agroexport Invest" kompaniyasi Polshadan olib kelingan aseptik qadoqlash texnologiyasi asosida sharbatlar ishlab chiqarishni yo'lga qo'ygan. Natijada ishlab chiqarish samaradorligi 35 % ga oshgan, eksport hajmi 3 barobar ko'paygan.

"Marokand Sifat" korxonasi vakuumli quritish texnologiyasi yordamida 15 turdagi quritilgan mevalarni ishlab chiqaradi. Har yili 200 tonnadan ortiq mahsulot eksport qilinadi. Korxona yangi texnologiya evaziga mahsulotlarning saqlanish muddatini 8 oygacha uzaytirishga erishgan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'zbekistonda qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlash sohasida innovatsiyalarni joriy etish borasidagi tajriba va natijalar kompleks tahlilini talab qiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, sohadagi korxonalar soni va innovatsion texnologiyalarni qo'llash darajasi so'nggi sakkiz yilda sezilarli darajada oshgan bo'lsa-da, bu jarayon barcha ishlab chiqaruvchilar uchun bir xil darajada ochiq emas. Katta va o'rta korxonalar innovatsiyalarni qabul qilish va amalga oshirishda yetakchilik qilmoqda, kichik va mikrofirmalar esa moliyaviy va kadr salohiyati yetishmasligi sababli ortda qolmoqda. Bu esa umumiy sektor raqobatbardoshligiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. [5]

Innovatsiyalar orqali mahsulot sifatining oshishi va tannarxning kamayishi eksport hajmining keskin o'sishiga olib kelgan. Bu esa mamlakat iqtisodiyotining diversifikatsiyalanishiga xizmat qilmoqda. Misol uchun, "Agroexport Invest" va "Marokand Sifat" kabi kompaniyalar innovatsion texnologiyalarni joriy etib, nafaqat ishlab chiqarish samaradorligini oshirdi, balki eksport bozorlari tarmog'ini kengaytirdi va mahsulotlarning raqobatbardoshligini mustahkamladi.

Biroq texnologik yangiliklarni ommalashtirish jarayonida bir qator muammolar kuzatilmoqda. Ulardan eng asosiylari — yuqori narxdagi jihozlar, ularni texnik ta'mirlash va xizmat ko'rsatishdagi cheklovlar, shuningdek, malakali kadrlar yetishmovchiligi. Shu sababli, innovatsiyalarni keng miqyosda joriy etish uchun nafaqat moliyaviy ko'mak, balki ta'lim va kadrlar tayyorlash tizimini rivojlantirish ham zarur. [6]

Xalqaro tajriba ko'rsatadiki, davlat qo'llab-quvvatlashi, texnoparklar va agrosanoat klasterlari, shuningdek, xorijiy investitsiyalarni jalb qilish qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlash sohasida innovatsiyalarni rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi. Masalan, Polsha va Janubiy Koreyada bu tizimlar ishlab chiqarishni avtomatlashtirish, sifat nazoratini kuchaytirish va yangi bozorlarni ochishda asosiy rol o'ynaydi. O'zbekiston uchun ham ushbu tajribalarni o'rganish va lokal sharoitga moslashtirish istiqbollarni kengaytirish imkonini beradi.

Bundan tashqari, ekologik barqarorlik masalalari ham muhim o'rin tutadi. Innovatsion texnologiyalar nafaqat mahsulot sifatini oshirishga, balki atrof-muhitni muhofaza qilishga ham xizmat qilishi lozim. Masalan, suv resurslaridan samarali foydalanish va chiqindilarni qayta ishlash texnologiyalarini joriy etish zarur. [7]

Raqamli texnologiyalar (IoT, ERP tizimlar), avtomatlashtirish, zamonaviy qadoqlash, oziq-ovqat xavfsizligi sertifikatlari (HACCP, ISO 22000) joriy etilishi qayta ishlash tarmoqlarining jahon bozorida pozitsiyasini mustahkamlashga xizmat qilmoqda.

Mahalliy bozorda raqobatbardosh qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlash jarayonida innovatsiyalarni joriy etish bir qator tizimli muammolarga duch kelmoqda. Tadqiqotlar va soha ishtirokchilari bilan olib borilgan suhbatlar asosida quyidagi asosiy to'siqlar aniqlangan:

Texnologik asbob-uskunalarining yuqori narxi — innovatsion texnologiyalar asosan xorijdan import qilinadi va ularning narxi mahalliy ishlab chiqaruvchilar uchun yuqori bo'lib qolmoqda. Bu kichik va o'rta fermer xo'jaliklari uchun moliyaviy to'siq yaratadi.

Logistika tizimidagi kamchiliklar — uskunalarini yetkazib berishdagi infrastrukturaviy muammolar, ayniqsa chekka hududlarda innovatsiyalarning keng joriy etilishiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Texnik xizmat va ehtiyot qismlar ta'minotining zaifligi — ko'plab innovatsion uskunalar uchun texnik xizmat ko'rsatish punktlarining yo'qligi ularning ishlamay qolishiga olib kelmoqda. Bu esa ishlab chiqarish jarayonida uzilishlarga sabab bo'ladi.

Malakali kadrlar yetishmovchiligi — texnologik yangiliklarni to'liq o'zlashtirish va samarali boshqarish uchun zarur bo'lgan texnik bilim va amaliy ko'nikmaga ega kadrlar yetishmayapti.

Ushbu muammolarni bartaraf etish maqsadida hukumat tomonidan bir qator strategik choralar amalga oshirilmoqda. Xususan:

Agrosanoatni modernizatsiya qilish dasturi doirasida 500 milliard so'mlik subsidiya va imtiyozli kreditlar ajratilgan. Bu mablag'lar innovatsion texnologiyalar xaridi va joriy etilishi uchun moliyaviy asos yaratadi.

Texnologik modernizatsiya markazlari tashkil etilmoqda. Toshkent, Buxoro va Samarqand viloyatlarida faoliyat yuritayotgan ushbu markazlar orqali innovatsion uskunalar bo'yicha texnik xizmat, o'quv kurslari va amaliy sinovlar amalga oshirilmoqda. Bu esa texnik xizmat va kadrlar muammosini hal qilishda muhim ahamiyatga ega.

Xalqaro moliyaviy institutlar bilan hamkorlik kuchaytirilmoqda. Jahon banki, Osiyo taraqqiyot banki va boshqa donor tashkilotlar ko'magida agrosanoat klasterlariga grant va kredit liniyalari ochilmoqda. Bu esa resurslardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirib, innovatsiyalarni keng ommalashtirishga zamin yaratmoqda. [7]

Ushbu choralar natijasida innovatsion texnologiyalarning joriy etilishi asta-sekinlik bilan kengaymoqda. Shu bilan birga, ularning samaradorligini ta'minlash uchun tizimli yondashuv zarurligi yaqqol ko'zga tashlanmoqda. Xususan, texnik ta'minot, kadrlar tayyorlash va texnologik inkubatsiya tizimini kuchaytirish dolzarb masala bo'lib qolmoqda.

Ushbu maqolada O'zbekistonda qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlash sohasida innovatsion texnologiyalarni joriy etishning iqtisodiy samaradorligi har tomonlama tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, innovatsiyalar mahsulot sifatini oshirib, tannarxni kamaytiradi va eksport hajmini sezilarli darajada ko'paytiradi. Qayta ishlovchi korxonalar soni va ularning eksportdagi ulushi yildan-yilga ortib bormoqda. Ayniqsa, aseptik qadoqlash, vakuumli quritish kabi texnologiyalar raqobatbardoshlikni mustahkamlamoqda. Shu bilan birga, texnologik asbob-uskunalarining yuqori narxi, malakali kadrlar yetishmovchiligi va texnik xizmat infratuzilmasining zaifligi jarayonga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Mualliflar tomonidan xalqaro tajriba asosida texnoparklar, moliyaviy subsidiyalar va o'quv markazlari orqali bu muammolarni bartaraf etish taklif etilgan. Umumiy qilib aytganda, innovatsiyalarni keng joriy etish O'zbekistonning agrosanoat salohiyatini oshirishda muhim vosita bo'lib, ichki va tashqi bozorlardagi raqobatbardoshlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Raximov B. I. *Qishloq xo'jalik iqtisodiyoti*. Darslik. – T.: «SUNRISE-PRO», 2024. – 580 b.
2. Juraevich M. B., Mardonakulovich B. M., Ibroximovich R. B. Basic Concepts of the Theory of Uncertain Sets and Actions Related to Investment Processes // *International Journal of Business, Law, and Education*. – 2021. – Vol. 2, No. 1.
3. Ibrahimovich R. B., Ugli I. B. B. Innovative Reforms in Agriculture Development // *The American Journal of Management and Economics Innovations*. – 2023. – Vol. 5, No. 03. – P. 9–13.
4. Rahimov B. I., Yoldashev B. S., Ibrahimov B. B. The Need to Organize a Cluster in the Agricultural Network // *International Journal of Management and Economics Fundamental*. – 2023. – Vol. 3, No. 02. – P. 9–19.
5. Mardonakulovich B. M., Ibroximovich R. B. Analysis of Monitoring and Fulfillment of Credit Obligations in Commercial Banks // *International Journal of Business, Law, and Education*. – 2021. – Vol. 2, No. 2. – P. 51–57.
6. Jurayevich M. B., Ibroximovich R. B. Determination of the Level of Risks in Investment Projects Using Econometric Model // *International Journal of Business, Law, and Education*. – 2020. – Vol. 1, No. 1. – P. 17–25.
7. Raximov B., Saloxiddinov Z. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning rivojlanishida oilaviy tadbirkorlikning o'rni // *Yashil Iqtisodiyot va Taraqqiyot*. – 2024. – Vol. 1, No. 4.
8. Ibrahimovich R. B., Behzodbek I. Institutional Structure of the Market of Material and Technical Resources and Methodological Bases of Resource Efficiency Assessment // *JournalNX*. – 2021. – Vol. 7, No. 05. – P. 119–126.
9. Mardonakulovich B. M., Ibroximovich R. B. Determination of the Level of Risks in Investment Projects Using Econometric Model // *International Journal of Innovations in Engineering Research and Technology*. – 2020. – Vol. 7, No. 08. – P. 33–39.
10. O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi rasmiy ma'lumotlari. – 2015–2023-yillar.
11. Baxtiyor o'g'li I. B. Forms of Ownership and Entrepreneurship in Agriculture in Uzbekistan // *Miasto Przyszłości*. – 2023. – Vol. 42. – P. 284–291.
12. O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi yillik hisobotlari. – 2022–2023-yillar.
13. FAO Uzbekistan. *Agri-Food Processing Sector Overview*. – 2023.
14. UNIDO. *Agro-Industrial Value Chains in Central Asia*. – 2022.
15. Рахимов Б. И., Иброхимов М. Б. О. Моддий-техника ресурслари бозорини институционал тузилмаси ва ресурслар самарадорлигини баҳолашнинг услубий асослари // *Журнал "Инновации в экономике"*. – 2021. – №4(7).
16. Ibrohimov B., Sayfiddinov S. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ko'paytirishning asosiy yo'llari. – 2024.
17. Salaxiddinova Z. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini "Yashil iqtisodiyot" asosida tashkil etish samaradorligini tadqiq qilishning nazariy asoslari // *Qo'qon Universiteti Xabarnomasi*. – 2024. – №13. – B. 61–63.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
